

CZU: 613.6.027:620.3

NANOTECHNOLOGY – NEW RISK FACTOR IN THE WORLD OF WORK

Sára FELSZEGHI,
University of Miskolc, Hungary

Nanotechnology appears in many areas of applied sciences and technics. There are many applications of nanotechnology in health system, pharmaceutical industry, electrical engineering, transportation by air, space travel, beauty industry, catering. It is present in industry and everyday life as well, thus it is an important risk factor of the so called non-contagious diseases in the public health sector – even beyond the working environment.

Science people have already started the debate about the pollution and unforeseen health problems related to nanomaterials. Researchers have concentrated on the risks on health of easily respirable micro particles, not to mention those „nano-robots” designed to function in our body. The diseases caused by the nanomaterials in the respiratory and skin systems, the nervous system, the digestive organs, the endocrine system may produce unforeseen, unknown symptoms – as opposite to macro materials – they penetrate and harm healthy cells through the cell walls. Thus the incubation period of work-related diseases is significantly changed as well. The risk is increased by the fact that these materials are not handled separate, in closed systems. By penetrating the vast, the soil, the water resources they will have not only have harmful health effects on the working people, but impair the health of the whole population, causing significant public health and economical damages.

These factors increase the responsibility of occupational health and safety specialists in the given area as well. The risk assessment has to cover the risk factors due to the working environment, the working activity and the individual particularities and their management. The successful risk management needs a change of attitude both in the world of work and in society (the media emphasize only the potential advantages not the health risks and so a false image is produced for the everyday people) and in legislation, as the nano story is about a very slow and weak regulation mechanism, as Nigel Cameron states in the above-mentioned book.

Keywords: nanotechnology, risk factor, public health

CZU: 613.6+614.2(478)

MONITORIZAREA SĂNĂTĂȚII LUCRĂTORILOR MEDICALI DIN INSTITUTUL DE MEDICINĂ URGENTĂ PRIN PRISMA EXAMENELOR MEDICALE PROFILACTICE

Victor MEȘINA,
IP Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
Nicolae Testemițanu

Introducere

Starea de sănătate a personalului din instituțiile medico-sanitare publice (IMSP) din țara noastră, inclusiv din Institutul de Medicină Urgentă (IMU), este o problemă prioritară a serviciului de sănătate publică ce necesită să fie permanent în vizorul medicilor-igieniști și de patologie profesională. Medicii-igieniști realizează acest obiectiv prin estimarea calității mediului ocupațional, supravegherea igienică preventivă și curentă, participarea la organizarea examenelor medicale profilactice și evaluarea rezultatelor acestora. Organizarea și efectuarea calitativă a examenelor medicale profilactice permit elaborarea și implementarea rapidă și efectivă a măsurilor de prevenție. Lucrătorul medical, în timpul exercitării profesiei, este influențat de un complex de factori nocivi și nefavorabili, care pot afecta statutul funcțional al organismului și sănătatea lui. Mediul ocupațional, favorizat de specificul activității și de condițiile în care se desfășoară munca personalului medical, este caracterizat prin contactul permanent cu persoane bolnave, responsabilitatea de sănătatea și viața pacientului, servicii de noapte și ture de 24 de ore, încordări intelectuale și psihoemoționale, necesitatea de a lua decizii urgente și alte situații stresante [1, 3, 5]. Analiza morbidității profesionale la personalul IMSP din Republica Moldova a stabilit absența în ultimii ani a acestor maladii la salariații din ramura ocrotirii sănătății. Aceasta este un indiciu că examenele medicale periodice ale lucrătorilor medicali nu respectă cerințele ordinelor și actelor normative în vigoare. O altă cauză ar fi deficitul de specialiști în domeniul patologiilor profesionale [2, 4].

Scopul studiului este evaluarea sănătății lucrătorilor medicali din Institutul de Medicină Urgentă prin prisma examenelor medicale profilactice.

Material și metode

În prezent, rezultatele examenului medical profilactic constituie o metodă de studiere și analiză a morbidității angajaților instituțiilor medicale de către medicii-igieniști din Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), lucrătorii medicali respon-

sabili de înregistrarea morbidității cu incapacitate temporară de muncă (ITM) din IMSP și organizațiile sindicale. Un șir de repere bibliografice specifică acest indice ca o reflecție integrală a influenței factorilor de mediu ocupațional [2, 4, 6]. Ca surse informative au servit: actul final al examenului medical periodic și Notă informativă Activitatea serviciului de dispensarizare a lucrătorilor medicali în anul 2017 a IMSP IMU.

Rezultate obținute

Un rol important în depistarea stărilor premorbidă și a bolilor profesionale, în profilaxia invalidității primare, în diminuarea morbidității cu ITM revine organizării eficiente a examenelor medicale profilactice ale angajaților care sunt supuși acțiunii factorilor nocivi și nefavorabili. În baza controlului medical profilactic efectuat în conformitate cu legislația în vigoare, la angajații IMU au fost depistate primar maladii somatice – 185 persoane; hepatită virală cronică B – o persoană; hepatită virală cronică C – 5 persoane. Rezultatele examenului medical stabilesc o prevalență a HTA la toate categoriile de lucrători. Totodată, este de menționat un nivel sporit al maladiilor tractului gastrointestinal, în special gastrita cronică. Acest fapt este condiționat posibil de lipsa unui regim alimentar adecvat. A fost recomandat transferul la alt loc de muncă sau revizuirea regimului de muncă la 6 persoane. Ca rezultat al examenului medical periodic, printre angajații IMSP IMU au fost înregistrate 8 persoane cu grad de invaliditate, repartizate structural: procese tumorale cu diferită localizare – 4, ciroză hepatică – 1, distrofie corneană – 1, gonartroză bilaterală – 1.

Discuții

Aceste date, în special înregistrarea a 6 cazuri de hepatită virală și 8 persoane cu grad de invaliditate confirmat, sunt un indiciu care demonstrează prezența unor factori nocivi în mediul ocupațional și necesitatea unui studiu aprofundat, pentru a stabili cu exactitate cauzele ce au condiționat această situație.

Concluzii

Rezultatele cercetării efectuate au demonstrat că problema privind sănătatea lucrătorilor medicali din IMU este actuală și urmează a fi studiată mai aprofundat prin mecanisme de asigurare a calității examenelor medicale profilactice și evaluarea factorilor și a condițiilor mediului ocupațional.

Bibliografice

1. *Aptitudinile de conducere și de gestionare privind securitatea și sănătatea în muncă (ghid practic)*. 2012. <https://osha.europa.eu/en/publications/reports>
2. Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 236 din 02.08.2005 *Privind profilaxia morbidității prin maladii profesionale a lucrătorilor medicali din Republica Moldova*.
3. Organizația Mondială a Sănătății. *Raport privind sănătatea în lume. Capitolul 4. Riscuri profesionale selectate*. http://www.who.int/wh2/2006/chapter_4/eu/index_8.html
4. Botnari V., Iachim V., Băbălău V. *Metodologia efectuării examenelor medicale obligatorii a persoanelor care activează în condiții nocive și nefavorabile (recomandări metodice)*, aprobate de către Medicul-șef sanitar de Stat al RM, nr. 5 din 02.11.2006. Chișinău, 2006. 36 p.
5. *Cea de-a treia anchetă europeană privind condițiile de muncă, 2000*. Fundația Europeană pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, Luxemburg, 2001. <http://www.eurofond.eu.int/publications/>
6. Hotărârea Guvernului RM nr. 1025 din 07.09.2016 Pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea sănătății persoanelor expuse la acțiunea factorilor profesionali de risc. In: *Monitorul Oficial*, nr. 306-313 din 16.09.2016, art. 1118.

Cuvinte-cheie: Institutul de Medicină Urgentă, morbiditate cu handicap temporar, examen medical preventiv

CZU: 613.2 (498)

ROMANIAN'S PRACTICES TOWARDS INFORMATION SOURCES ABOUT HEALTHY DIETS

Monica TARCEA¹, Maria CZINEGE¹, Florina RUTA¹,
Victoria RUS¹, Levente NEMES², Raquel GUINE³,

¹University of Medicine, Pharmacy,
Science and Technology
from Targu-Mures, Romania;

²Victus Dietitian cabinet, Targu-Mures, Romania;

³CI&DETS/CERNAS Research Centre's,
Polytechnic Institute of Viseu, Portugal

Aims: To monitored the Romanian's preferred sources of information as regards to a healthy diet, in order to establish Romanian profile and implement in future community intervention educational projects.

Materials and Methods. Our study was based on the assessment of lifestyle, food preferences and risky behaviors, to a sample of 821 healthy adults